

پي ريوت له افترا پرته بل څه نه دي

باب دفتري حکم د محکومت د طرفگو الي په برخه کې تقريبات د استيف محکمي فرست د استهدايي په وړاندي اود لوی څارنوالي د نظامي مطوليت د استهدايي په اړوند چي تقوليت په لحاظ د پروان د ستري محکمي له خوا د ستري شوي پرېکړي د طبرني غوښتنه يې کړي ، لاسي لارښووالي وشوي او هم د افغانستان د کارکوونکو د ملي الحاکمي د مرکزې شورا د حثولو د احق په باب دفتري شورا استهدايي له په پلطرفي سره طرکنده شوه چي د لسې قانون د ۱۲۰ مادي له حکم سره سم د حثو لولو لخوا د طبرني مرجع چي د حثي او حکمي اشخاصو له خوا وړاندي شي ، محکمي شي له دې امله کولای شي د خپلي غوښتنې په باب اړوندي واکمني محکمي له براسه وکړي په عمدي اړيک د عالي شورا په غوليده کي دفتري کتار د نرجي د کتبت د کميسيون لظريه پام کي لولو سره دفتري کتار د حثولو او استازونو له طرفي سره سم د پنځو توفاسينو دفتري کتار لور بدل لاسوب شول

باختر

کوم ناروغ نه د روزي خوړل روا دي ۱۰

د جرگو جوړول زموږ د لوتني ستره اړتيا ده ۱۰

د روزي په مبارکه مياشت کي بايد له اړو اړو سره عرضي ولسي ۱۰

د ترهگري پر ضد د مبارزي او سولې لپاره د سعودي د پاچارول ۱۰

د تخار اداري د لويو د پوهني پراختيا غواړي

د جمهوري ریاست لومړي مرستیال مارشال محمد نسیم نسیم پروان د تخار ولایت له یو شمیر عالمانو ، ښوونکو ، استادانو او د پوهني له سووليو سره وکتل دجمهوري ریاست د لويو عالي دفتر يا ختزازيس له خبر ورکړ دفتري کتبي په بهير کي دجمهوري ریاست لومړي مرستیال د پوهني کارکوونکي

چيني هلو ځلو هيله وکړه دجمهوري ریاست لومړي مرستیال زيات کړه دحيوان راتلونکي په پوهو او زده کړي ځوانانو ځوانانو پوري اړه اړي او موږ هغه وخت لمسور او پرمختللي هيواد ځوانانان کېږو چي دپوهني کارکوونکي په خپلو دندو کي هغه اوښتد وکړي په دې کتبه کي دپوهني د پراختيا غوښتنه وکړه

د تخار ولایت له یو شمیر عالمانو ، ښوونکو ، استادانو او د پوهني له سووليو سره وکتل دجمهوري ریاست د لويو عالي دفتر يا ختزازيس له خبر ورکړ دفتري کتبي په بهير کي دجمهوري ریاست لومړي مرستیال د پوهني کارکوونکي

له ماشومانو سره د بېلابېلو چلندونو پایلې

ژباړه نعيمه غني

ناسو پوهنځی چې له ماشومانو سره ستاسو د بېلابېلو چلندونو پایلې به څه وي؟ ډېرې کورنۍ له خپلو ماشومانو سره د خپل تفکرو او هغه چلند له مخې چې له خپلو ميندو او پلرونو څخه يې زده کړي، چلند کوي او په خواشینی سره ډېرې ميندې او لرونه په راتلونکي کې کله چې ماشومان يې لوی شي وايي، موږ خپلو ماشومانو ته ښه ډوډۍ، کالي او زده کړې ورکړې، نه پوهېږو چې ولې داسې شول؟ دلته د ځينو چلندونو او د هنوی اغېزې او په راتلونکي کې د ماشوم غبرگون د هنوی په وړاندې یادوو.

چلند او پایله يې

کله ماشوم تل تر نيوکې لاندې وي، نو هغه د نورو محکومول زده کوي چې ماشوم په جنگ کې ژوند وکړي، نو جنگ او نالدری که ماشوم په انصاف او شرافت

پي ازمويينه او دهغې ډولونه

عطا محمد مياخېل

دا یوه په زړه پورې ازمويينه ده چې د بدن د داخلي اجواغو او کانسانونو د تعین او درملني لپاره کارول کېږي څو ډوله اندوسکوپي ازمويينه د يوه اسلاف فنوټکي پلاستيکي نوب په واسطه چې په وروستی برخه کې یوه نور لرونکې آنه لري د اجزاء وړ ده او د نوموړو ازمويينو په مرسته کولای شو د بدن اجواغ مستقيما وويو . له اساحو څخه یو پسي واغلو ، پولیپونه ورباندې لري کړو او هم د وينې د هيدولو مخنیوی وکړو اندوسکوپي د هضمي جهاز په تېره بیا د مری : معدې او کولمو د التهابیو ، فرحانو : لېږنو ، خونړیو ، نوموړنو ، پولیپونو (Polyps) ، غیر نارملو حورتنونو او زیات شمېر نورو ستونزو د تشخیص لپاره مرسته کوي

د اندوسکوپي مهم ډولونه په لاندې ډول دي

- Peroral Endoscopy : یسه ده
- Endoscopy : اندوسکوپي کې لارښه ده چې توب د خولې له لارې بدن ته داخل شي ، ناروغ د منکو درملو په واسطه نسکین شي او د خولې د بندیدلو ریسکس باید د موسمي انټیزي په واسطه ښي شي ، که چېرې اندوسکوپي د خولې مری ، معدو او انا عشر ته لارې مایه شي دېان اندوسکوپي (Pan endoscopy) ، په نوم سره یادېږي او که یوازې مری معاینه شي د ایرو فلوگوسکوپي (Esophagoscopy) په نوم او که یوازې معدو معاینه شي د گسټروسکوپي (Gastroscopy) ، په نوم او که یوازې انا عشر معاینه شي ، دا معینه د ډوډونو سکوپي (Duodenoscopy) ، په نوم سره یادېږي
- Colonoscopy : کولونوسکوپي په دې ازمويينه کې کولونوسکوپ د مقعد نه لارې غټو کولمو ته داخلېږي او نوموړې کولمي مستقيما د کتني وگرځي
- د ازمويينه د اسهال ، قسمت ، خونړیزي او

لاریبونه وشي تر څو معاینه تخلیه کړي او د پروسیجر د مخه تاروخ مسکن او د درد ضد یوازې په دې استثنا سره چې په دې درمل وخوري او داسې وضعیت اختیار کړي چې کولون سکوپ په آسانی سره غټو کولمو ته داخل شي . د دې عملی په واسطه کولای شو چې د کولمو له جدار څخه پولیپ بیل کړو چې د Polypectomy) ، په نامه یادېږي څرنگو (Polypectomy) ، په ۲ فیصده ناروغانو کې د کولون ، Perforation ، او په یو فیصده ناروغانو کې خونړیزي د اختلاطو په توگه لیدل کېږي

3 پروکتوسکوپي (Proctoscopy) ، د رکتیم د لاندې برخې او مقعدي کمال یوه ازمويينه ده لومړی د کونې په واسطه اندایي ازمويينه کېږي ، وروسته ازمويينه د پروکتوسکوپ په واسطه چې د انچه اوردوالسي لاري اجراء کوي : د دې ازمويينه په مرسته کولای شو چې بواسیر ، پولپ ، فیور ، فیستول او اښه تشخیص کړو

4 سکمو پیدو سکوپي ندایي کوي

په افغانستان کې انټي بیوتیک څنگه کارول کېږي؟

کاربوهاڼ وایي د انټي بیوتیکو ډېر کارول ستورې رامنځ ته کوي، ناروغان ورسره عادت کېږي بدن یې په غټ میکروب بندېږي چې د درملني په وخت مرسته نه کوي. کاربوهاڼ وپوه لري چې په دغسي حالاتو کې د یو کوچني زخم درملنه هم نه کېږي اوس اروپایي چارواکي په دې هکله سره غږېږي څنگه کولای شي چې په گڼه کار وکړي او یو نوی انټي بیوتیک حور کړي چې ناروغانو ته یې په وړکولو کې احتیاط وشي اروپایان دې پایلې ته رسېدلي ، چې د تابلېټونو پر ځای له طبیعي بوټو د درملني لپاره گټه پورته کړي ، ځکه د طبیعي بوټو درملنه تېوره ده ، تابلېټ که له یوې خوا د یوه رنځ په مخنیوی کې مرسته کوي ، خو له بلې

کښوونکو او کورنۍ د درملني په درې سوه بستریز روغتون کې ناروغانو ته ښې اسانتیاوې برابرې شوي دي

په دنده ده، چې دعامي روغتيا وزارت په مرسته دمخدر و نوکوزيان دښوونځيو زده کوونکو ته تشریح کړې زموږ دتجربې نه مخې دغه پړاونه سگرټ ځکولو څخه پیل کړي او اوس چلنه سرشميرنه دعامي روغتيا وزارت په مرسته خبره کړه په دې احصائيه کې په افغانستان کې دروردوکسانو شميره ۹۴۰۰۰۰ کسانوته رسیده، خو له هغه وخته تر اوسه بله کومه احصائيه اورشميرنه نه ده ترسره شوې اوس دروردوکسانو شمير مخ په ډيرېدو دی اوموږ داسې يوه نوې سرشميره په واک کې نه لرو

په پوښتنه مخدر و نوکوتنه دځوانانو اوزور و هوادوالو دمخه کولو دمخنیوی لپاره موکوږي روغتیايي لارې چارې غوره کړې دي؟

ځواب : دعامي روغتيا وزارت په دې اړه ځینسي فعالیتونه لري، دینتګي په توګه په جوماتونو، ښوونځيو اودځنګو ډلگي ګونې، په سيمو کې دمخدر و نوکوله زمانه څخه خلک خپرو او ډوبوي کچه یې لوړوو د یوازې دعامي روغتيا وزارت دنده نه ده، بلکې ډوبونې حج او اوقافو اود کورنیو چارو د وزارتو دندې هم دي دروردوکسانو درملني یوه احصائيه وړاندې کړه ددغې احصائيه له مخې دروردوکسانو شميره لږې شوې ده په دې بهیر کې شکل دي، دا

چای - شین که تور؟ دواړه

موندېږي شينې چې شين چای سرېږه پر دې چې د چاقي مخنیوی کوي د قلبي ، وريدي ، سرطان او ځينو نورو ناروغيو مخه نیسي

نور چای

تور چای په خپل ترکیب کې داسې مواد لري چې په بدن کې د غدایي موادو نه هضم سره مخ شوي او د احراق عمل ته سرعت ورکوي په دې ترتیب سره دچاقي، خنګرځي ، علمي

ډاکتر محمد حسین ((کلکاني))

دوی ته کار نه شي پیداکولی اودایوه لویه ستونزه ده، ددغه پروگرام ترڅنګ موږ دښارورد پروگرام هم لرو ددغه پروگرام له مخې تل معنایانو ته سپارښتنه کوو، چې روغتون نه راشي په

ډاکتر محمد حسین کلکاني

تیره بیا هغه کسان چې په کابل کې کور او ژوند لري، هغوی تعیسوو، چې ښه هیره کړې دغه روږدي کسان په اوونۍ کې یو یادوه څله راغواړو تر یو کال پورې موږ دغه ناروغان تعیسوو، چې دوی په دې موده کې بېرته مخدر و نوکونه مخه کوي او که ښه آخسو دکارید کولو اسانتیاوې زموږ په واک کې نشته

پوښتنه : دملګرو ملتونو دمخدر و نوکو خانګې څلور کاله وړاندې په افغانستان کې کسې دروردوکسانو درملني یوه احصائيه وړاندې کړه ددغې احصائيه له مخې دروردوکسانو شميره لږې شوې ده په دې بهیر کې شکل دي، دا

په نړۍ کې له اوبو وروسته چای دی چې ډېر د خپلو موارد لري او ورځ تر بلې یې تاثیرات پر بدن جونېږي مگر له شیدو سره یو ځای مصرف یې نه یواځې چې گټه لري بلکې د چای څینې فواید هم له مخه وړي ، همدارنګه ډاکتران

نوسه لري چې درمل، قابلیت باید له چای سره ونه څوړل شي او چای له غذا نه وروسته زړ ونه خپل شي ځکه چې د غذا څینې مینرالونه له مخه وړي د مثال په ډول غوښه چې په خپل ترکیب کې وسپه لري او بدن خورا زبات ضرورت ورته لري د غذا له خوړلو سره پیوست د چای خپل د غوښې وسپه له مخه وړي

شین چای

د امریکا د پېنسلوانیا ایالت د محفانو

کې ژوند وکړي، نو هغه له خپل شواوخوا خلکو سره وفاداري زده کوي که ماشوم په دوستی او ملګرتیا کې رالوی شي، نو هغه دا زده کوي چې د ژوند لپاره یو بایسته ځای دی. که ماشوم په ښه بڼه باړخوایست کې ژوند وکړي، نو شرمېدونکی به وي. که ماشوم په خجالت کې ژوند

ډاکتر محمد حسین ((کلکاني))

دوهې ورځې په تیرېدو سره پریښه یې توکو دروردوکسانو شمیر مخ یږدېږدو دی حکومت او چارواکي اړدي، چې دښېښه یې داروگانو د استعمال مخنیوی وکړي دغه کسان دې ته اړتیا لري، چې دمخدر و نوکو له کارونې څخه لاس واخلي او په روغتونونو کې یې درملنه وشي له یونیم کال راهیسې دجنګلک په سیمه کې دروردوکسانو د درملني لپاره دعامي روغتيا وزارت له خوا درې سوه بستریز روغتون جوړ شوی چې په کې ډېر شمير روږدي هېوادوال بستری او تر درملني لاندې نیول کېږي، خودروږدوکسانو د شمير د ډېرېوالي له امله نورو لویو ددرملني روغتونونو ته ویره اړتیا لېدل کېږي په دې اړه زموږ خبريال دعامي روغتيا وزارت دروردوکسانو د درملني د درې سوه بستریز روغتون له کار دینا نور ډاکتر محمد حسین (کلکاني) سره مرکه کړې، چې ناسی درنو لوستونکو ته وړاندې کېږي

پوښتنه : څرنگه ، چې لیدل کېږي دروردوکسانو شمیر مخ یږدېږدو دی، ښو دروردوکسانو ددرملني درې سوه بستریز روغتون کومې آسانتیاوې ددغسو ناروغانو درملني لپاره بېرېږي، پر ځای یې نور روږدي کسان بسترېږي بیا همدغه پراوېږي پلي کېږي زموږ سیمه ییز ډاکتران او ټولنیز کساز کوونکي دروردوکسانو د اوسیدلي سیمې نه ورځي او توضیحات او څرګندونې ورته کوي، چې دوی په خپله

لادبي پانځه

د پښتو ځوان غزل (د پښتو غزل تنقیدي جاج)

قصیده یا بولله ، په عربي ادب کې یو ښایي صنف ، زانر ، دی ، چې د عربو د جاهلي په دوره کې یې ډیره وده کړې وه او عربو به ډېر ارزښت ورکاوه ، تر دې ، چې پیاوړو شاعرانو به د قصیدو مسابقي سره کولې او د مکتا په بازار کې او د مکتبې په دیوالونو به یې خړولې او نور شاعران به یې ادبي مطالبې او خواب ته رابلل . په بوللو کې به داسې ستایي او غنډلي کېدلې ، چې کله کله به د عربو په قبایلي جگړو کې ووېلي شوې ، نو د جگړې لورې به یې بدل کړې او پایلې جگړه به یې وکړله . د بولې د زياتي اغېزې لپاره به د بولې په سر کې یو ډېر پیاوړی ادبي لومړیو او داسې فوت ، عدوت ، جدائیت او کشش به یې درلود ، چې اورپلوتکي به یې داسې راکیود ، چې بیا به تر پایه بولې له لوح اېښی او د ده پر جذباتو او احساساتو به یې لوبې کولې . د غزل دې تمیید نه یې تښتیب ، نسیب یا تغزل وایه ، چې د مینې او ښکلا په ستاینو به ولاړ و او الفاظ به یې دومره خواږه او رانه وو ، لکه له گلانو ، چې شات جوړ کړې او دومره خوشبویه او رانه وو ، لکه له گلانو چې غلر جوړ کړې ، دا ښکلې لوبې ، خلدلې ، مهین کړې او قالب کړې الفاظ په حقیقت کې هغه

ځمکه یې د باز قلمونه واخیستل او د ادب په ورشو کې یې ځانگړی غزل پیل کړ ، خو ښکلا او نازکي یې نوره هم زیاته شوه او د مینې خوږې خبرې یې لورې هم خوږې شوې پښتو ژبې سره له دې چې له ویدې او اوسنيې دورې نه خوږه ولسي او پخوانی زړه شاعري درلوده ، د عربي شاعري سوغات یې هم په ځمکه ونه خوږاوه ، بوللې ، غزلې ، څلوریزې او هرکلی وویلې ، خو د خپل ادب رنگ یې هم ورکړ ، د عروضو پر ځای یې د خپل لویک سیلابیک رخت جامې ور واغوستې ، خو سکیت یې په هم هڅې بیاني وکړ ، چې عربي بوللې ، غزلې او لورې ورباندې پرې کېدلې او په دې لړۍ به یې داسې لیکلې کورنه کړه ، دغزني له دربار سره لکه څنگه چې د شور دربار سیاسي ستایي درلوده ، همداسې یې ادبي ستایي هم پیل کړه او د غزني د دربار ډېخو بولو غولندې یې پخې بوللې را منځته کړې ، چې د شیخ اسعد او ښکارندوی شهکار بوللې تر مور هم را رسېدلې او د خوښی او غم تشبیه یې هم د هغه وخت د خوږو او لرو پښتو خواومه او پاخه ادبي انځورونه لري

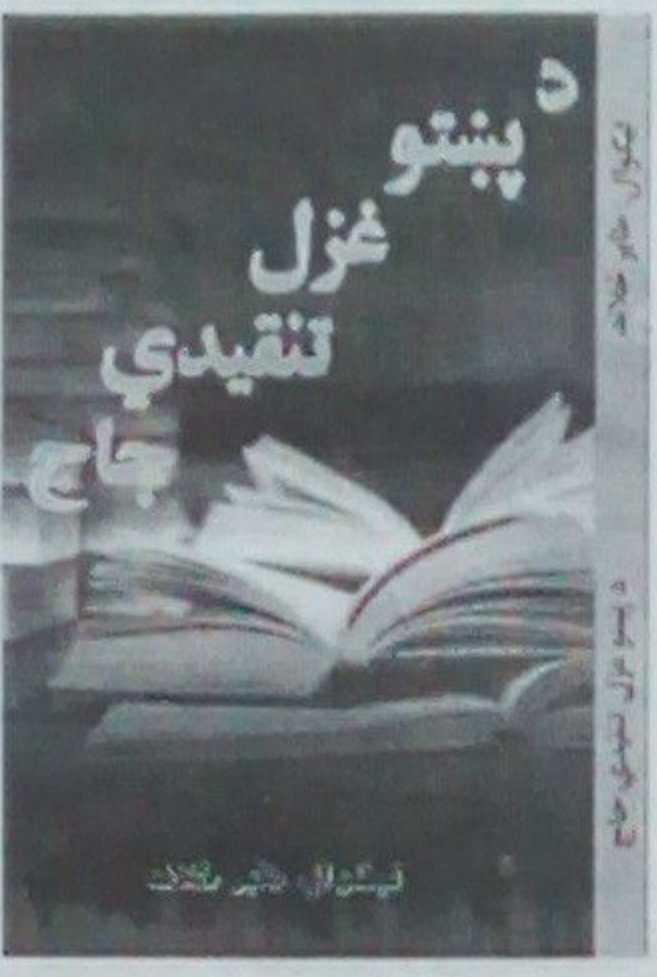
څپرندوی حبیب الله رفیع

ه شق ویر به بل په خپله بڼول کړم خو څرنگه چې د پښتونخوا پر سیمه تل د پردو پرغولو د نړی او جگړې اورونه بل وې ، دا وخت هم کورنۍ لیمور پر هېواد ناچار جوړ کړی و ، نو ځکه ددې اور دود د پښتو غزل د غزال سترگو ته هم ورسېده او د اکبر په یوه غزل کې یې داسې ځان ښکاره کړی

د مغولو لیمور همې په اور وسوم چې به هر په دې مانه زه پیدا کړم او له دې سره سم د پښتو په رنگین گلنې کې د پښتون غزل پیل شو او دهمې درلودو ترڅنګ د ژوند د ریزونو او خوښونو نصیرونو هم په کې راغلل ، روښانیانو تصوف ، چې چنگیزانو له ښارونو ولسلی او غرونو غاړونو ته یې شپلې و ، بیرته د مبارزې میدان ته راوووست او ورسره یې تصوف ته د ادب او غزل ژبه هم ورکړه

د دوی غزل د تصوف اړانې درلودې ، خو ادبي پیرایې یې تر او تې وې ، ارزاني نش د غزل ساده قالب تصوف ته ورکړ ، خو میرزا او دولت مخلص ، کریمداد او نورو روښاني شاعرانو خپلو تصوفی غزلو ته ښایسته ادبي رنگونه هم ورکړل او د غزل ادبي غوښتنې یې پر ځای کړې

خوشحال بابا د غزل ربات ته نوي رنگونه او نوي رنگونه ورکړل ، هم یې د مضمونو نو راز راز غمې په کې کېښودل هم یې د هنر او ادب رنگین رنگین رنگونه او خلدونکي رنگونه ورکړل او د پښتو ادب په ځانگړې توګه د غزل رنگین دور پیل شو ، د خوشحال باباګانو رامنځ ته کېدو پښتونخوا دځپاند ادبي استعداد لرونکو شاعرانو د غزل په گلنې کې نوي گلونې زرغون کړل او په پښتو غزل کې لاهوتي نصیر او رحمانی او لاسی انګارې را پورته شوې ، چې د پښتو ادب دنیا او فضا یې د هر په زړو پرڅو وویځنه او په خوشبو او په لغمو یې وپالنه پوره دوه سوه کاله د پښتونخوا په گلنې کې د غزل برخې او وږې خوږې وې .

پښتو غزل تنقیدي جاج

له خوشحال ، رحمان ، هجري ، قادر او بیا شیدا او پیرمحمد ته ورسېدې ، خو بیا ... بیا یو ځل د غزل دا تاند بونی مړاوی شو ، رنگینې او ښکلې له لاسه ورکړه ، خو په څنګ کې یې د منوي گلونو په وده کې شو او په لښوونو کې یې له لیکت شوې او په خپل ادبي رنگ یې رنگ شوې

پېرې واوښتې د غزل بولنی همداسې مړاوی پاتې شو او ډېر لږ کونونه به یې وغوړېدل ، خو د شلمې پېړۍ په وروستیو سره چې د پښتو پر ټولو بڼو د غزل د غزال سترگو ته هم ورسېده او د اکبر په یوه غزل کې یې داسې ځان ښکاره کولوونو پایا یې وکړه

حمزه بابا د دې پېړۍ مخکښ شاعر و چې د پښتو نوي غزل مالباري او پاننه یې وکړه او د پښتو غزل انګوتو ته یې خپلو ورو ورو ولېږدول

ستا په انګوتې د حمزه د ویدو سره دی ته شوي د پښتو غزل ځوان زه دې بابا کړم

او په دې یې لونه او یې سارې خدمت یې د غزل د بابا لقب وکاله

حمزه بابا د پښتو د نوي غزل یوه نوي باغچه سموره کړه او د نوي غزل کې یې یو کي نبال شول او په پښتونخوا کې بوخت یما د غزل بس رنگین او گلورین شو او

لايه ډېر گلونه وا شي په دې باغ کې ستاسو په لاس کې کتاب د همدې نوي غزل ، د همدې ځوان غزل او د همدې شلمې پېړۍ د پښتو غزل په څنډ و خال لیکل شوی او ځوان لیکوال یې د نویو غونډو ، نویو بوښتو او نویو نالاماتو په

د پښتو غزل تنقیدي جاج

دا د کتاب بل سرلیک دی ، چې لومړی په شلمه پېړۍ کې د پښتو ادب په بدلونونو څېړنې او د پښتو غزل ترمنځ همغږي څېړنې او یا د پښتو غزل د ساده غزل ارتقايي پېر څېړنې ، یا خوشحال بابا ته را رسېږي ، چې د پښتو غزل رښ دور ډاډېلوي او یا د دې دورې ځینو شاعرانو لکه قادر خان ، اشرف خان هجري او یا د لسان العیب رحمان بابا پر غلښت څېړنې ، یا موشکاف عبدالحمید ته را رسېږي او یا د دې مکتب نازکچیسال لارویان کاتلم شیدا ، علي خان ، پیرمحمد کاکړ ، میرزا حان او کامکار خټک ستایي او ددوی په یو شمېر بڼونو تکیه کوي

تر دې تمهیدي خبرو وروسته د شلمې پېړۍ غزل ته راځي چې دا د دې څېړنې کتاب اصلي او بنیادي موضوع ده

له همدې ځایه ښاغلي ځلاند په پښتونخوا کې د غزل په فلمرو کې منزل پیولی ، د لوی غزل بنسټګر حمزه بابا د غزل جاج او انځور ونه یې اخلی او له حمزه بابا سره دا خبره مني ، څوک چې په پښتو کې غزل لیکي نورما د وینو رنگ به په کې وي ، ورپسې د شلمې پېړۍ د مشرانو غزلونو شاعرانو په لټه روانېږي ، د سمندر خان ، قلندر ، پسرلي ، ایوب صابر ، ظاهر کلاچوي سیف الرحمان سلیم او یا د پښتونخوا د گڼو غزلونو شاعرانو ادبي گلښوونو ته په پېښور کې ، په ننگرهار کې ، کوټه ، کندهار ، پکتیا ، سو او نورو سیمو کې سر ودرنه کوي او د غزل رنگ او بوی یې خبرې ، ښکلاوي ، ځانگړتیاوي ، نازکي او باړنکي یې شمېرې او خپل بحث د څو پنځمو غزلونو شاعرانو په ستایه او کرته پای ته رسوي

د پښتو غزل او بدلونونو موحد حمزه بابا د کتاب دریم بحث دی چې د حمزه بابا په تصوفی او احساسی رنگونو را ځوي

د کتاب څلورم بحث تصوف او پښتو غزل دی ، په دې بحث کې ۷ مخ

د کتاب د پښتو غزل تنقیدي جاج

ولکسي ادب یا فولکلور

په کاکړيو غاړو کې د ځايونو نومونه

کاکړۍ غاړې لکه لنډې ، د پښتو په شاهي او فولکلوري ادب کې ستر ځای لري ، یو ښته دې ، چې لومړۍ نیم بیتي او دوهمه نیم بیتي یې په اتو او یا اوو هجاوو سره ویل کېږي ، قابله یې سره برابره وي ، د بښتانه ولس په تېره د کاکړو د ژوند په هره برخه کې په مینه ، خوند او پس سره ویل کېږي ، چې مور به یې دلې د سیمو او ځایونو په برخه کې وړاندې کړو

تاریخ اولهه لیک لري ، ډیرو تاریخ پوهانو ، ددې سیمې اوځای په باره کې جلا جلا نظریې ورکړې دي دوی پېښور په بلو بلو نومونو سره یاد کړی دی کومپوهانو ، چې ددې سیمې گوښي گوښي نومونه اخیستي دي ، مرام او مقصد یې همداپېښور دي

چینایي گرځند تاریخ پوه فاهیان په (۲۰۰ ق م) کې داسیمه لیدلې وه او د یولوشا ، په نوم یې په خپله سفرنامه کې کتلي ده بل سیلابي تاریخ پوه هیوتسنگ په (۵۲۰ ق م) کې پېښور لیدلی ، چې داسیمه یې د یولوشاپولا یولو شاپولیا پورې په نوم بللې ده همدانشان مسعود اوالبیروني په لسمه او یوولسمه پېړۍ کې پېښور د پرشاور په نوم یاد کړی دی ، چې داکر مغلی باچا تر زمانې پورې په

همدې نوم سره یادېده ، ډېبیون اوسنی نوم اکبر مغلی رسېږي ، همداراز شمال ته یې ملاکنډ او شمال ختیځ ته یې دمردان علاقه پرته ده ، دپېښور ټول ارتوالی اوپلنوالی (۲۹۵۶) کیلومتره مربع دی

دپېښور سیمه له دريوو خواوو څخه دغرونو په منځ کې پرته ده ، یوازې ختیځې خواته یې غره لیدل کېږي ، دپېښور په منځ کې دکابل سیند او درياب بهېږي ، دپېښور شمالي اوجنوبي سیمې ټیټوالی لري ، پېښور ډیره ښه اوزرغونه سیمه ده ، په پېښور کې ډیر سیندونه بهري

دپېښور تاریخي سار ، دپښتونستان دډیرو ښکلونو ښارونوله حملې څخه ششمیرل کېږي

اودتیمورشاه دژمي دساره وخت پلازمینه اویانجست و ، هغه به

ولکسي ادب یا فولکلور

د پښتو غزل تنقیدي جاج

د پښتو غزل تنقیدي جاج

د پښتو غزل تنقیدي جاج

ولکسي ادب یا فولکلور

د پښتو غزل تنقیدي جاج

د پښتو غزل تنقیدي جاج

د پښتو غزل تنقیدي جاج

ولکسي ادب یا فولکلور

د پښتو غزل تنقیدي جاج

د پښتو غزل تنقیدي جاج

د پښتو غزل تنقیدي جاج

ولکسي ادب یا فولکلور

د پښتو غزل تنقیدي جاج

د پښتو غزل تنقیدي جاج

د پښتو غزل تنقیدي جاج

د کتاب د پښتو غزل تنقیدي جاج

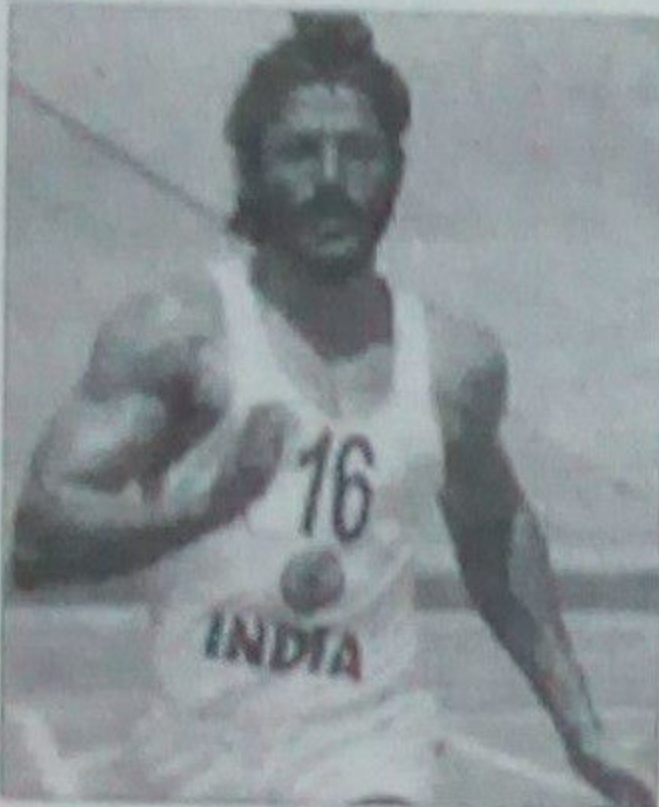
فرهنگ ، هنر ، اقتصاد او ټولنه

د ملک شمس الدین اکا دا کیسه هم د افغانستان د غمیزې دلړۍ یوه کړۍ ده

فضل هادي حیدري

د مشهور هندي شاعر ژړا

پر مهال وویل، چې دغه فلم د هندوستان د مشهور ځغاسونکي، اتلیټ ملکا سنگ د ژوند په باب جوړ شوی د هغه په وینا د فلم لیدو پر مهال جاني لمانځنه او د خپل ژوند هغه شپې ور په زړه شوي، چې له ډېرو سترو ستونزو یې لور د صبر کاسه په لاس کېږي. هغه زياته کړه (پلار مې له داسې سختو ځانگالو او پرله پسې هڅو او هاند وروسته یوه په بلې پسې بریاوې تر لاسه کړې، د هغې جذبې او ورسره مخالفتونو په یادولو سره جاني و له توالید خپل شدید احساسات ښيي کړي هغه له ښایي د خپل ژوند د مبارزې له کړاوو ډکې ورځې ور په زړه شوي، جاوید اختر دا مهال د هندي سینما له وټلیو سکرټ لیکوالو او شاعرانو څخه یو دی

دغه فلم د مشهور هندي ځغاسونکي ملکا سنگ د ژوند کیسه کوي په دې وروستیو کې د هندي فلمونو لپاره د شاهکار سندرو لیکوال مشهور شاعر جاوید اختر په عام محضر کې وژل. د نوموړي د ژباړې سبب د نوموړي د خپل زوی فرحان اختر فلم دی دغه، فلم بهاک ملکا بهاک، نوموړي فرحان اختر د خپل پلار د ژبا په باب د خبرو ووست، ځکه له دې پېښې دوه ورځې وروسته د ۱۳۶۷ کال د سلواغې په ۲۶ مه نېټه د روسانو وروستی پوځي ډلگي هم ښې سترگې د حیرتالو د بند په پناه واوښته دا پوځي ډلگي د جنرال بورس گروموف په مشرۍ رهبري کېده او شاه یې بیخي د لیدلو توان نه درلود، جنرال گروموف په هغو شیبو کې چې د حیرتالو له پله څخه تیرېده داسې ویني وو، (په دغو وروستیو شیبو کې په خپل بدن کې ستره نیمگړتیا احساسوم، ځکه په خپله مخه کې تورلم او مهمه راتلونکې او تر شا له منځه تللی تاریخ وسم، پر روسي لیکرو د افغان ولس دا بریا، د روسانو وټل، دومره په آساني سره تر لاسه شوه، بلکې د افغان مېرني او محاهد ملت اتلولیو او د افغانستان د خلکو د ملیونونو نسو شهیدانو او معلولینو او معیوبینو د ونسو برکت و چې دغه پاک او سپیڅلي ارمان ته لاسرسی پیدا شو.

د نورو کورنیو غم له غرونو زورور و، نو پر ملک شمس الدین خو بیا د خپلې کورني د بینماون غم بیخي اووه اسمانونه راټیټ کړي وو. په یوازې خان یې د سردې ۱۰ ښامون وروړونو او خپلوانو پالنه کوله او دا چاره تر ډېره عمره د ده

سنگ په دره کې ولگېد، دا نو روسی پوځیان راولي او په سنگ کې یې عام وژنه پیل کړې وه، دا په نو اینه د سهار ۲ بجې وخت و، خو څوک پوه هم نه شول چې پرته څنگه او څرنگه اسمان خپل تور خاډر وغور او څکه له سهاره تر ماښامه پر روسانو د یو سکاټ لگېدلو په بدل کې له کور، موټر، دوکان، جومات

بلکې د زمي د بخو واورو په کفن کې لغینو غرونو یې هم د فریاد او ژړا انگازي پرته د ده تر غوړونو وروسته شپې دی اوس ۲۲ کلن سپین زړی دی او لا هم د پروان ولایت د سانگ په اهنگرانو کلي کې د هماغه سهار د شوي کور په انگر کې اوسي چې یو وخت یې د تیریدلو دتوالونو ترمنځ د ۱۵ خپلوانو مړي وژنه

د ۱۳۶۷ کال د سلواغې په ۲۶ مه په سهار لمانځنه وخت و، ناڅاپه د راتگ او بېولو او ژورنه جوړ شول، زما د کور شپې او ۷ تنه د کاکازامن یې راه د سترگو په رب کې د سترگ په خوب ویده کړل، په دغې ورځ د ساتونکو یو کور هم یې ویره او یې شویږده پساتي نسه شو، که د افغانستان هر کور ته ولاړ شي، نو خامخا به دغې یو له درده ډک داسان واورې، خامخا به د یوه معلوم افغان په کونځي کونځي بنده کې دغه راز یو لږوونکی داسان ولولی او که له کافي سخت زړه ولری، هم به ځینو خلکو ته دومره وژاړی چې اندازه به ونه لري، د ملک شمس الدین اکا دا کیسه هم د افغانستان د غمیزې دلړۍ یوه کړۍ ده، هغه هم د یوې داسې پېښې شاهد دی چې کسې یې لا هم د یو فلم د صحنې په توگه د هغه په زړه او ذهن درانه او ژور نقشونه پرمیني دي.

یوې ترکی نجلۍ له کپلې پلاستیک جوړ کړ

پلاستیکونه د هوا او چاپیریال د کتلو یې تر ټولو مهم عامل گڼل کېږي په پلکسین وایي چې د لوبل د چاپیریال کونکې مادې کورني یې اېښودل شخصیت یې اغېز یلکین ته د پنځوس زره ډالرو سکالرشپ ورکړي خو دا خپلو علمي او ساینسي کارونو ته دوام ورکړای شي

د ترکیې د استانبول د یوې لېسې زده کوونکې له دوه کاله څلرې وروسته بریالې شوه چې د کپلې له پوستکي څخه پلاستیک جوړ کړي د فرانس پریس خبري اژانس د راپور له مخې شپاړس کلنه الیف یلکین توالیدلې چې د کپلې له پوستکي څخه داسې پلاستیک جوړ کړي چې د کپلونو او

سیمونو د پوښلو لپاره پکار یږي حاضرځمه پلاستیک تر ډېره حده له نېلو جوړېږي خود الیف یلکین اختراع، چې د امریکا د ساینټیک په نوم ساینسي مجلې تالید کړې، د چاپیریال د کتلو له مخنیوي سره مرسته کولې شي له نېلو څخه جوړېدونکي شوي ده زموږ په هېواد کې د ولادې فستولا د ناروغی د درملنې یوازې دوه مرکرونه د ملای او کپور په روغتونونو کې د ملگرو ملتونو د لړیوال سازمان د وجهي صندوق په مرسته فعالیت لري چې د ناروغانو د درملنې ترڅنگ د هغوی د درملو لگښت او نور لگښتونه، لکه د لارې د کرایې لگښت هم د دې صندوق له خوا ورکول کېږي.

غېزني لاسته راوړني له ۲۰۰۳ میلادي کال راپدېخوا لړیوال بانک د افغانستان د یارغونې له صندوق سره یوځای په ټولیز ټول د روغتیا له ستونزو سره مخ ده، د ټولو زېږندلیو ماشومانو او له پنځو کالو څخه د کم عمره ماشومانو د مړینې او د ماشومانو د خوارځواکۍ کچه د نړۍ د نورو دولت ۳۰ میلیونه ډالره لور د دې پروژې د تمویلولو لپاره برابر کړې د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په

چلند کېږي، خلک نرسانو نه د سیکلوي په سترگه کوري، پر ډاکټرانو او نرسانو لغني او فرینکې بریدونه شوي، خلک باید له دوی سره سم چلند وکړي، اوسمهال په ټول هېواد کې د قانع گانو شمیر ۲۵۰۰۰ تنو ته رسېدلی او افغان چارواکو دا هوډ لري چې تر ۲۰۱۶ کاله پورې به دا شمیره ۶۵۰۰۰ تنو ته ورسوي نن ورځ په افغانستان کې د هرو ۱ زرو تنو ته یو ډاکټر موجود دی، په داسې حال کې چې لړیوال معیار د هرو ۱۰ زرو تنو لپاره ۲۳ ډاکټران دي، په سلو کې ۲۵ روغتیايي کارکوونکي ښځي دي او د هېواد نه هرو څلوررو روغتیايي مرکزونو څخه یو یې د ښځینه روغتیايي کارکوونکو له کسې سره مخ دی.

د منډو بله روغتیايي ستونزه د غبرگولي په ۱۲ مه د ولادې فستولا د له منځه وړلو لړیواله ورځ په کابل کې په داسې حال کې ولمانځل شوه چې د عامې روغتیا وزارت د چارواکو په وینا، له هرو پنځو نسو پنځو څخه چې اسنادي زېږون کوي، یوه یې د ولادې فستولا له ناروغی سره مخ وي د عامې روغتیا وزیره ډاکټره تریا دلیل وایي، ولادې فستولا یوازې یوه روغتیايي ستونزه نه ده، بلکې د ډولیزو، ټولنیرو او اقتصادي بدونو درلودونکې ده چې زیاتره یې وژلې او بې سواده ښځي ترینه اغېزمنې کېږي، د همدې لپاره لازمه ده چې د پنځو د پوهې کچه د هغوی د روغتیا او د امېدواری د توپیر په اړه زياته شي، د هغې په وینا، د هېواد د نفوسو له شمیرې څخه په سلو کې شل امېدواري ښځي جوړوي چې له دې ډلې څخه ډېره کمه شمیره یوازې یو ځل نه زېږون څخه مخکې روغتیايي خدمتونو ته لاسرسی لري، خو نوموړي دا هم زیاتوي چې په تېرو پنځو کلونو کې د عامې روغتیا وزارت د ډاکټرانو او پرستارانو له خوا په ولادې فستولا د څه ۵۵۰ ناروغی درملنه

کواښ ته متوجه کوي، ترڅو په لرې پرتو سیمو کې د نرسانو د روزنې شرایط برابر شي د استقلال روغتون د نرسنگ د برخې یو تن مسوول نجیب وایي، د نرسانو ستونزې هومره هم نه دي چې ول کړي د هغه په وینا، لن سبا د روغتیا وزارت په مرسته نرسنگ ستونزې ډېرې او تر یوه حده مستندېږي شوي هم دي، نرس د طب لپاره د ملا د نرس حیثیت لري او د ناروغانو خدمتکاران دي، خو په خلکو کې د پوهې د ټیټې کچې له کبله ژبانه ناسم

د نرسانو گم شمېره د منډو د مړینې د کچې په لوړوالي کې ۱۰ مینډي د زېږون ترمنځ د واین له منډو څخه باخبره دي، خو یوازې په سلو کې ۱۶ نه دي منډو څخه کار کوي او همدا وجه ده چې هره افغانه مور په منځني توگه ۶ ماشومان لري.

د نرسانو گم شمېره د منډو د مړینې د کچې په لوړوالي کې ۱۰ مینډي د زېږون ترمنځ د واین له منډو څخه باخبره دي، خو یوازې په سلو کې ۱۶ نه دي منډو څخه کار کوي او همدا وجه ده چې هره افغانه مور په منځني توگه ۶ ماشومان لري.

نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

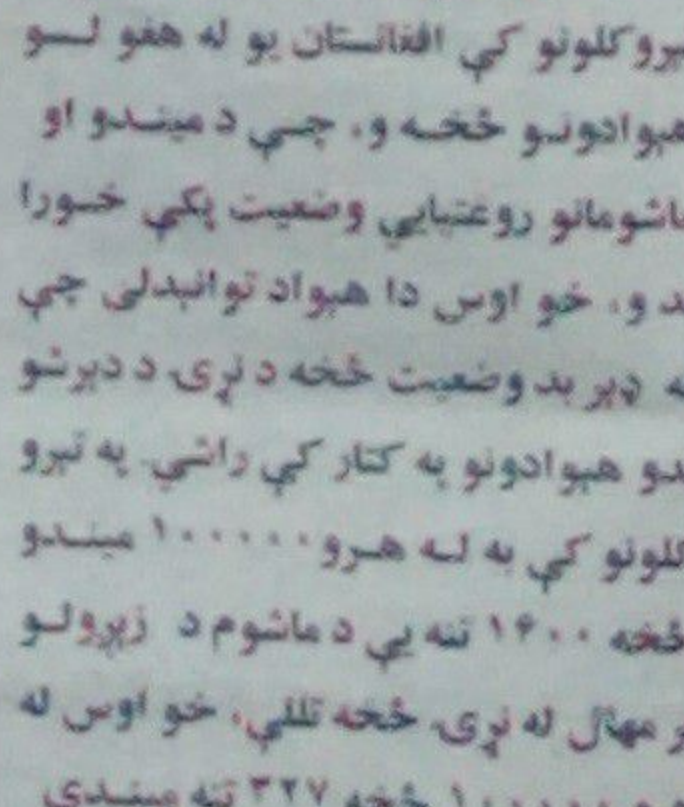
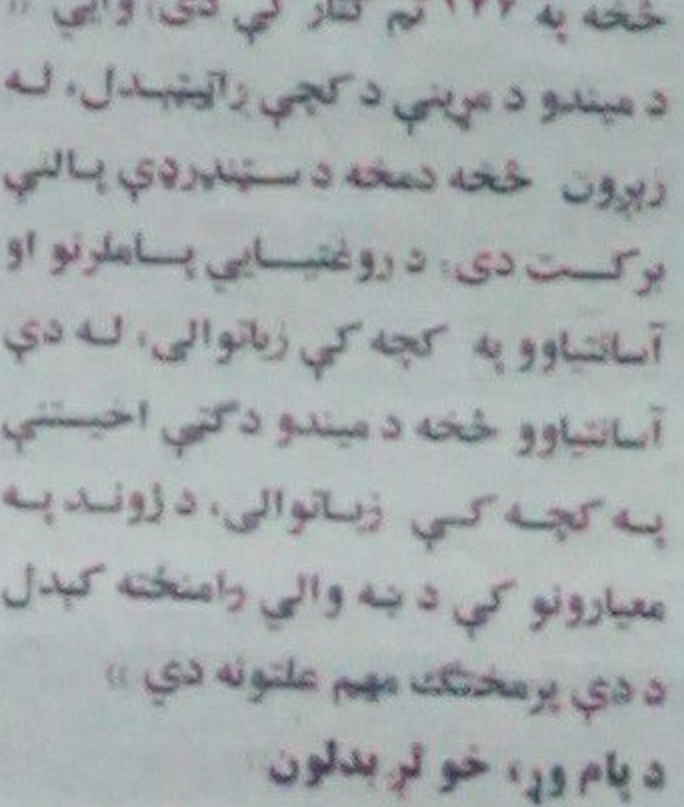
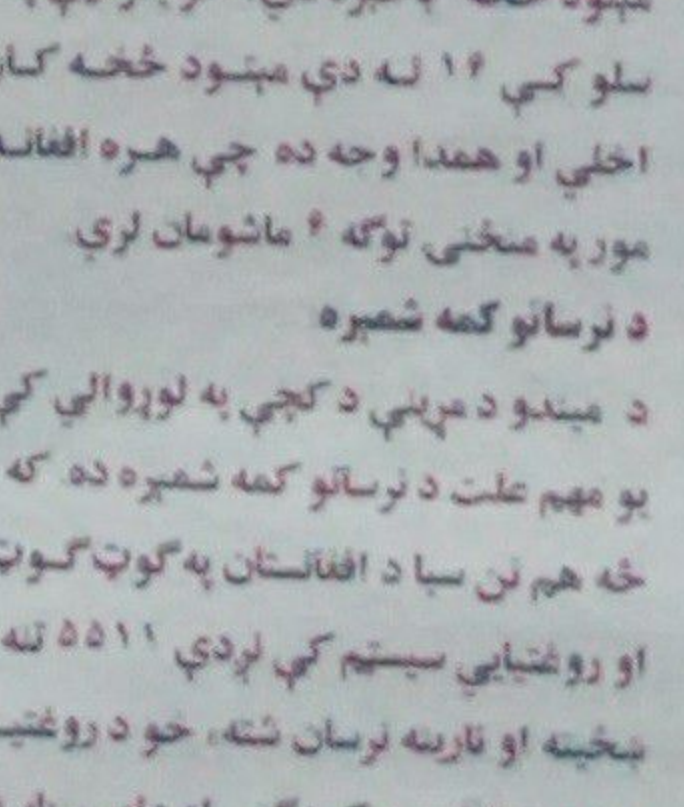
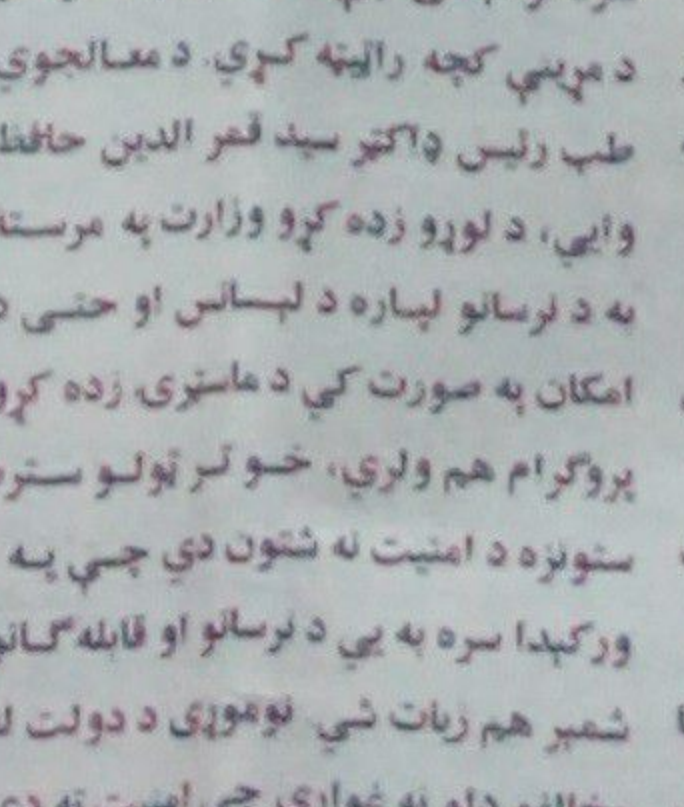
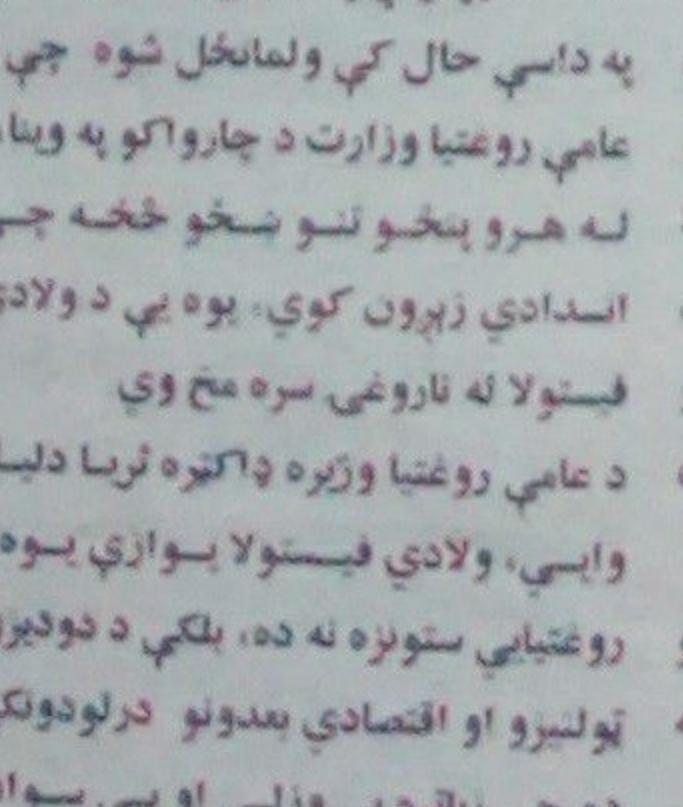
د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

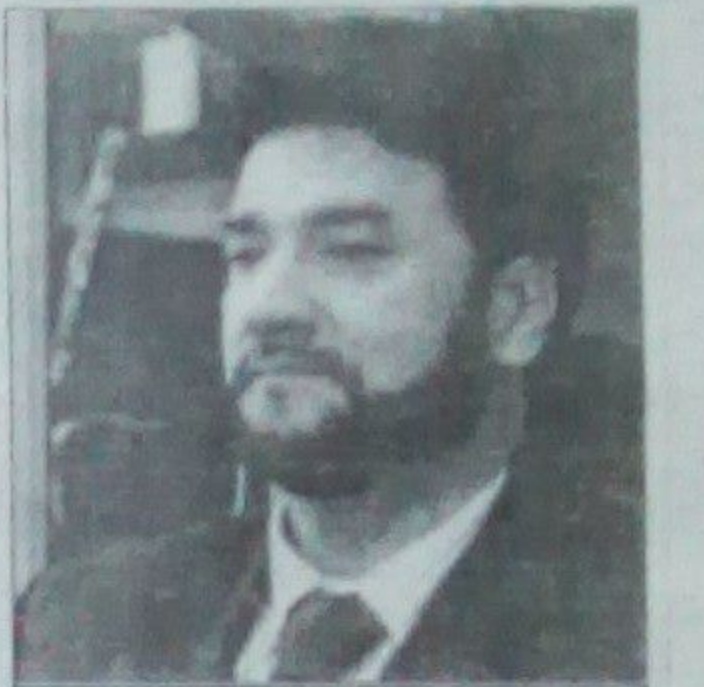
د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

د عامې روغتیا وزارت چارواکي وایي، په نړی یوې لیزې کې په ۱۱ هغو ولایتونو ویشامونو او منوالونو نه جندي زيات شوي چې د لړیوال بانک له خوا د تمویل شویو پروژو تر پوښ لاندې دي، یعنې د روغتیايي مرکزونو شمیر له ۱۲۸ نه ۲۲۴ مرکزونو ته رسېدلی، له ۲۰۰۰۰ څخه زیاتو سیمه ییزو روغتیايي کارکوونکو د دې چې لېمې یې ښځي جوړوي، لازمي سکتې زده کړې تر لاسه کړي او د هېواد او په داسې حال کې ماشوم زېږوي چې هغې لا پخپله هم شپږه وده نه لري روغتیايي ستونزه د پنځو او واکمن وي کړې

افغان اولمپیک کمیټې پر مختیایي بودجه نه ده لگولې

د افغانستان د اولمپیک د ملي کمیټې مشر د یو شمېر لوبغاړو د سرکونو او د کلنی پرمختیایي بودجې د نه لگولو له کبله ولسي جرگې ته غوښتل شوی و. پر ظاهر اغیر داسې توروڼه ورپیلې و پر باغلي اغیر دا تور هم لگېدلی چې گواکې نړیوالو سیالیو ته د لوبغاړو د استولو په برخه کې د مور او مېرې چلند کوي. د افغانستان د اولمپیک د ملي کمیټې مشر ظاهر اغیر په ده لگېدلي توروڼه بې بنسټه وبلل او بې بي سي ته یې وویل چې د لوبغاړو د نیولو پر اړه مخامخ نه هڅو سره غږېدلی دی د افغانستان د اولمپیک ملي بنسټ مخکې له دې هم له لوبغاړو سره په دوه مخي چلند توروڼ شوی و همدا راز د اداري درغیلو او د فدراسیونونو د مشرانو د ټاکلو په برخو کې له نیوکو سره مخامخ و او یو ځل خو دا لگولو توانېدلی دی. د اولمپیک د ملي کمیټې مشر دا توروڼه رد کړې دي د ولسي جرگې د روغتیا او بدني روزنې

پر باغلي اغیر تور لگېدلی چې گواکې نړیوالو سیالیو ته د لوبغاړو د استولو په برخه کې د مور او مېرې چلند کوي

پسوري شوي چې گواکې نړیوالو لوبو ته د لوبغاړو د استولو په برخه کې دوه مخیز چلند کوي. بله دا چې وایي په ۱۳۹۱ لمريز کال کې ابله د ۳۱ سلنې پرمختیایي بودجې پر لگولو توانېدلی دی. د اولمپیک د ملي کمیټې مشر دا توروڼه رد کړې دي د ولسي جرگې د روغتیا او بدني روزنې

د پاکستان د کرېکټ لوبډلې ويست انډیز ته ماتې ورکړه

په گيانا کې د پنځو یوه ورځیو لوبو په ترڅ کې پاکستان خپله لومړۍ لوبه له ويست انډیز څخه وگټله. یاده لوبه، چې د ډکشنې په ورځ د

ويست انډیز گيانا ته نړیوال لوبغالي کې وشوه، پاکستان خپلې سيالي لوبډلې ته په ستر توپير مالي ورکړه بچه ويست انډیز وگټله او خپلې سيالي لوبډلې، پاکستان، ته يې د توپ وهنې بلنه ورکړه پاکستان په پيل کې خپل لوبغاړي ژر ژر له لاسه ورکړل. پاکستان ۲۷ منډي کړې وې چې پنځه لوبغاړي يې سوځېدلي وو، خو مسیاح الدين او شاهد افريدي بې لوبه وکړه دوی د پاکستان د منډو شمېر تر ۱۴۷ پورې ورساوه. د پاکستان د لوبډلې کپتان مسیاح الحق په ۱۱۱ توپونو باندي ۵۲ اوريزي لوبې وکړې

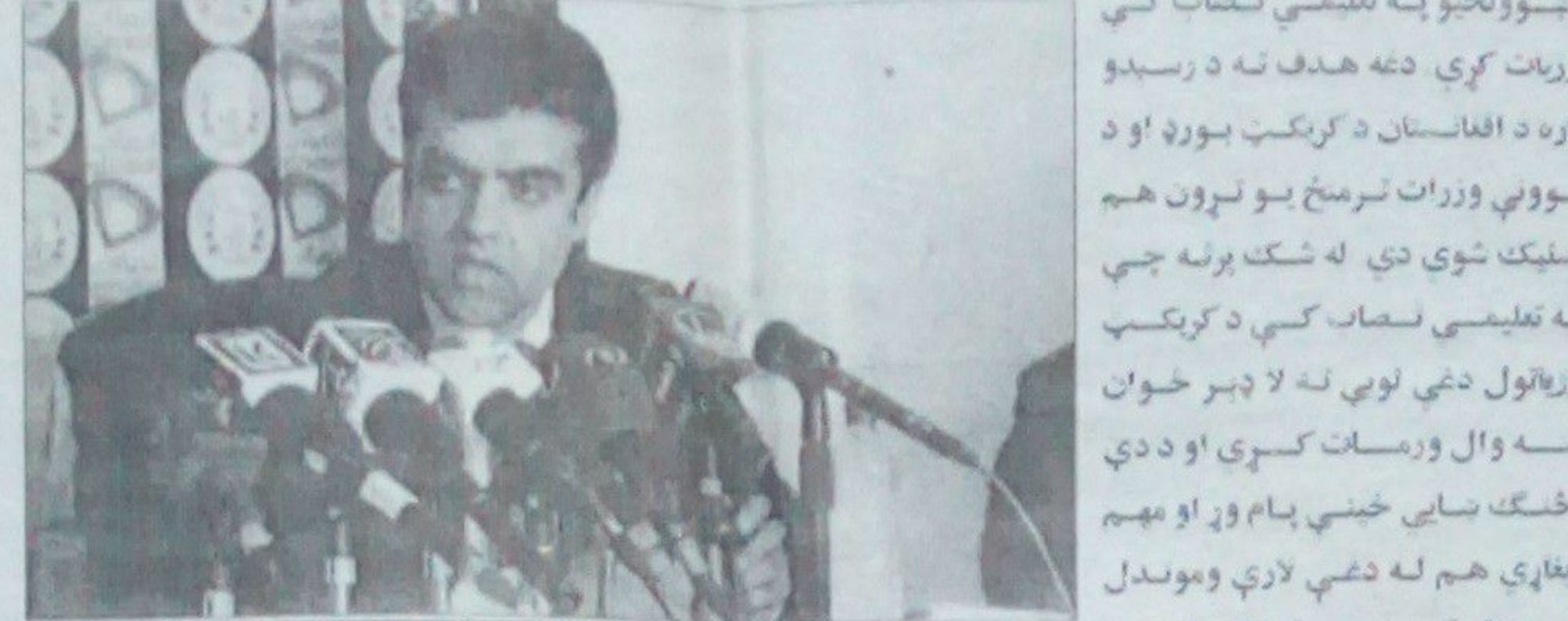
د افغانستان د کرېکټ بورډ د آسیایي شورا بشپړ غړی شو

د افغانستان د کرېکټ بورډ اداره د کرېکټ نړیوالي شورا د دوهمې درجې غړیتوب لرونکو هیوادونو په نوم لړ کې ګډه شوه. د افغانستان کرېکټ بورډ ادارې د ډیرې لنډې مودې په ترڅ کې د کرېکټ نړیوالي شورا غړیتوب ترلاسه کړ چې دده موقف له ترلاسه کولو وروسته دغه اداره د کرېکټ د آسیایي شورا د شپږم غړیتوب ځایوښه شوه. دغه موقف له ترلاسه کولو وروسته، د افغانستان د کرېکټ بورډ اداره پر مالي ګټو سربیره له منډې ګټو هم برخمنه شوه چې د کرېکټ نړیوالي شورا په غړیتوب او ناستو کې رسمي ونښه، د رایسي ورکولو حق او د افغانستان کرېکټ بورډ ادارې نظرونو ته د ارزښت ورکولو یې له بللو څخه دي. په هغې خبرې ناسته کې چې د افغانستان د کرېکټ بورډ ادارې د ډولډو په ځونه

د سپورټ ټرې

کرېکټ د بنوونځیو په نصاب کې شاملېږي

د افغانستان د پوهنې وزارت په پام کې لري چې په راتلونکي کال کې کرېکټ د بنوونځیو په تعلیمي نصاب کې ورزیات کړي. دغه هدف ته د رسېدو لپاره د افغانستان د کرېکټ بورډ او د پوهنې وزارت ترمنځ یو تړون هم لاسلیک شوی دی. له شک پرته چې په تعلیمي نصاب کې د کرېکټ ورزیاتول دغې لوبې ته لږ ډیر خون میسه وال ورسات کسې او د دې ترڅنګ نایي ځینې پام وړ او مهم لوبغاړي هم له دغې لارې وموندل شي. په پام کې ده چې کرېکټ له دویم ټولګي نیولې تر دوولسم ټولګي پورې په تعلیمي نصاب کې ورزیات شي. د افغانستان د کرېکټ بورډ اجرائیوي مشر نور محمد مراد یې بې سي له وویل "له دویم ټولګي پورې به زده کوونکو ته د کرېکټ اساسي زده

د افغانستان د کرېکټ بورډ اجرائیوي مشر نور محمد مراد یې بې سي له وویل "له دویم ټولګي پورې به زده کوونکو ته د کرېکټ اساسي زده کړې ورسول کسې"

کرېکټ ور رسول کسې چې دا د نویو لوبغاړو د موندلو او د روزلو پړاو هم بلل کېږي. "باغلي مراد وویل ډیر ژر به د دغه لوی سپورټي نصاب د

روژه، مسلمانان او د انگلستان مخکښ فوټبال لیګ

وايي او د دوی دین او عبادت ورسره ورغمي مسلمانو لوبغاړو ته کتلونه جلا نه ډوډۍ برابروي، د نورو لوبغاړو خلاف دوی ته د تمبېدا لپاره جلا ځای جوړوي او د عبادت وخت او ځای هم ورکوي تر دې وروستو پورې به د لوبې غوره لوبغاړي نه د شراپو نوی بوتل د خايزې په توګه ورکول کېده خو کله چې د عاح ساحل لوبغاړي ځینې توري د شراپو د بوتل له اخیستو انکار وکړ نو دغه دود ختم شو. د لوبې غوره لوبغاړي ته د شراپو بوتل ورکول کېده. په ۲۰۱۲ کال کې چې د لوبو بوتل کلب یو کب وګاڼه او لوبغاړو له خوښې پر یو بل شراپ شیندل د ټولو پام شو چې د لوبډلې ډاکټر مسلمان دی له خوښې ووت چې د شراپو څاڅکي یې پر جامو و نه لوبږي. د سرخوږۍ بله خبره د اغلاونو نه چې د شراپو د شرکتونو او یا د قمار ورته وویل، ګوره زه به روژه نیسم او یا به هم بې لوبه کوم کم یې لوبه نه نه وه مه مې لوبوه. هر کال روژه داسې وخت پای ته رسېږي چې د انگلستان د مخکښ فوټبال لیګ لوبیز کال په پېښېدا دی ځینې کتلونه انډیمن دی چې د نمریونو پر وخت به د دوی مسلمان لوبغاړي بڼه جمنووالي ونه کړې او د لوبیز کال په پیل کې به و له څلېږي

اوس ۲۰ مسلمان لوبغاړي دننه لوبه کوي چې د نړۍ له بېلا بېلو هیوادونو راغلي دي

روح الله نېکيا د مکسیکو په سیالیو کې ګډون نه کوي

د لندن او بېجنگ په اولمپیک کې مډال ګټونکي روح الله نېکيا د مکسیکو د ټولنوالو په نړیوالو سیالیو کې له ګډون کولو ډډه کړې دي. وایي د افغانستان د ټولنوالو په فدراسیون کې زلمي ستوري دي او که همداسې دوام وکړي نو په هېڅ ډول رسمي سیالیو کې، برخه نه اخلي. له کبله د یې بې سي خیرال حیظ الله معروف په رپوټ کې د افغانستان د المپیک ملي کمیټې چارواکو له قوله ویل شوي، چې وایي باغلي نېکيا د شخصي لاملونو له کبله به دغو سیالیو کې نه ګډون کولو ډډه کړي ده د بېجنگ او لندن د روزنې د دوهمې درجې او لومړۍ درجې کورسونه او اوس مهال په عمان کې د ملي لوبغاړو لپاره د دوهمې درجې لوبغاړی کورسونه د سېمي په کچه بې ساري لمانځونه دي باغلي مشر د نیمیسا او په سمکابور کې د د اېمرحک سالیو لپاره د ملي لوبډلې جمنووالي او د لوبډلې لپاره د لوبغاړو ټاکنې په اړه هم اړین معلومات وړاندې کړل. د ناستې په ترڅ کې د افغانستان کرېکټ بورډ اجرائیوي رئیس ډاکټر نور محمد مراد د بېجنگ همکارانو ټولو پوښتنو ته د قنوت وړ ځوابونه ورکړل.

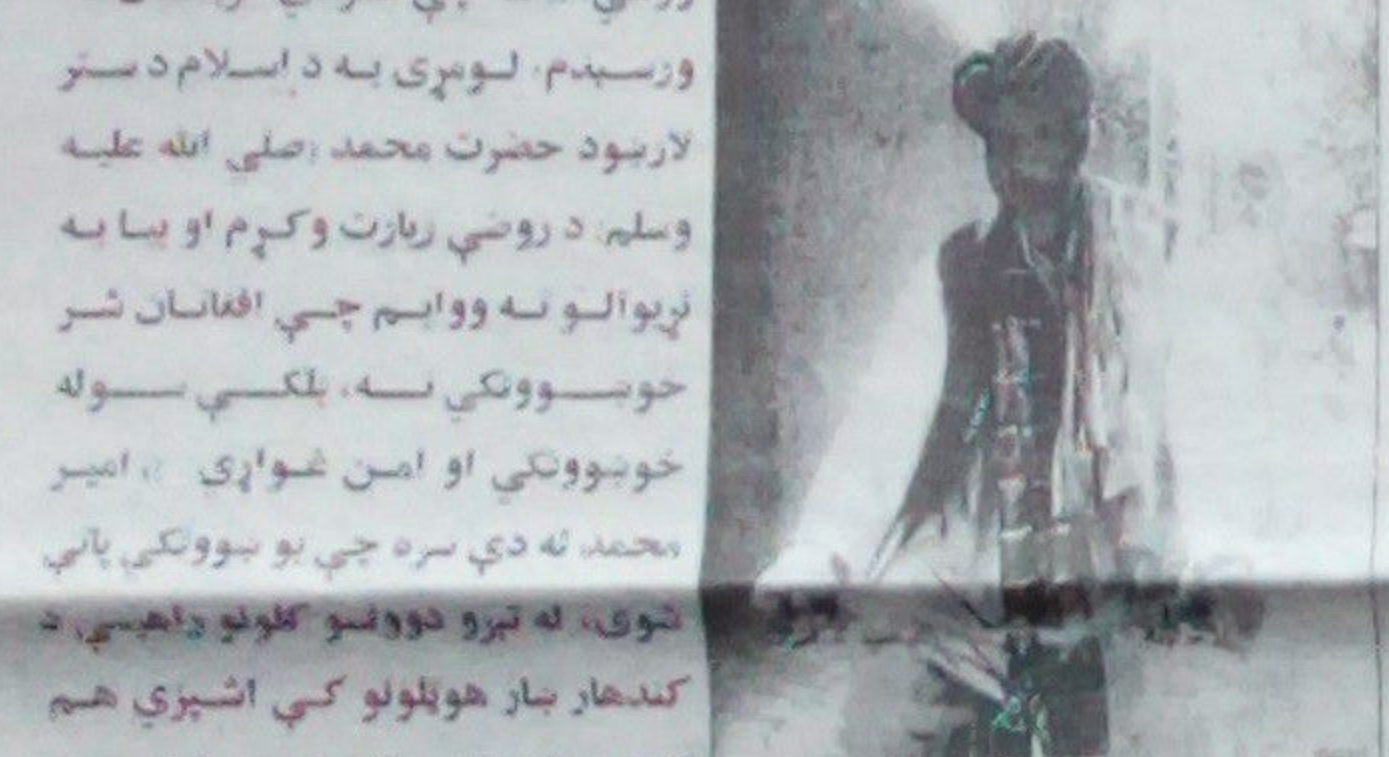
کرېکټ په راتلونکي تعلیمي کال کې په کابل کې په ځینو بنوونځیو کې تدریس شي او وروسته به یې لورو ولایونو ته هم ور وپېژندل شي. افغان کرېکټ بورډ وایي له دغه کار څخه یې هدف دا دي چې کرېکټ بنوونځیو ته یوسي له دا چې زده کوونکي د کرېکټ لوبې لپاره خپل درسونه پرېږدي او له بنوونځیو د باندي را ووځي که څه هم نایي ډیر وخت له اړینا وي چې د بنوونځیو په کچه پیاوړې لوبغاړي ترلاسه شي، خو د افغانستان د کرېکټ بورډ اجرائیوي مشر نور محمد مراد وایي، دوی په لنډ وخت کې د بنوونځیو په کچه د کوم پیاوړې لوبغاړي موندل نشي، بلکې هدف یې دا دي چې په راتلونکي یوه دوه لسیزو کې د افغانستان د کرېکټ ملي لوبډله د بنوونځیو له زده کوونکو لوبغاړو جوړه وي. باغلي مراد وویل "موږ غواړو چې په راتلونکو لسو کلونو کې د بنوونځیو په کچه د حمید حسن، محمد لبي، شاپور خدریان، نوروز منگل او داسې نورو پیاوړو اوسنیو لوبغاړو په څیر، لوبغاړي ولرو، داسې چې کرېکټ یې په افغانستان کې زده کړي وي، له بنوونځیو یې را پیل

د افغانستان په اوسني ملي لوبډله کې ډیرو لوبغاړو له هیواده د باندي په خاص ډول په پاکستان کې د کډوالی پر مهال دغه لوبه زده کړې ده

کلن افغان پر بایسکل عربستان ته ځي

۵۴ کلن امیر محمد چې په پیره کې یې تر تورو ویښو سپین زبات دي، په ونه جګ او بو کلووال کس دی، سعودي عربستان ته یې پر بایسکل د سفر کولو

امیر محمد له دې سره چې یو سوونکی پاتې شوی، له تېرو دوولسو کلونو راهیسې د کندهار بازار هوټلونو کې اشیزي هم کوي. هغه وایي، یاد سفر یې له سترو ارمانونو یو دی چې پوره کېدو ته یې یو شمېر کندهاري وکیلانو او دغه ډول د دغه ولایت د سپورټ او بدني روزنې مسولینو اوږه ورکړې. امیر محمد وایي، له دې وړاندې یې د هیواد ټولو ولایتونو ته پر بایسکل سفرونه کړي، او د سفر پر مهال له ډېرو خوږو او ترڅو شپو سره هم مخ شوی دی. په تېرو څو کلونو کې یو شمېر نورو افغانانو هم پر بایسکل یو شمېر هیوادونو ته ورته اوږده سفرونه کړي، خو دا لومړی ځل دی چې ناستا د پاڅه عمر یو کس پر بایسکل سعودي عربستان ته د سفر هوډ لري

ووهي، "که چې سعودي عربستان ته ورسېدم، لومړی به د اسلام د ستر لارښود حضرت محمد صلی الله علیه وسلم، د روښې زیارت وکړم او بیا به نړیوالو ته ووايم چې افغانان شر حوسوونکي نه، بلکې سوله خوښوونکي او امن شواړي. امیر محمد له دې سره چې یو سوونکی پاتې شوی، له تېرو دوولسو کلونو راهیسې د کندهار بازار هوټلونو کې اشیزي هم کوي. هغه وایي، یاد سفر یې له سترو ارمانونو یو دی چې پوره کېدو ته یې یو شمېر کندهاري وکیلانو او دغه ډول د دغه ولایت د سپورټ او بدني روزنې مسولینو اوږه ورکړې. امیر محمد وایي، له دې وړاندې یې د هیواد ټولو ولایتونو ته پر بایسکل سفرونه کړي، او د سفر پر مهال له ډېرو خوږو او ترڅو شپو سره هم مخ شوی دی. په تېرو څو کلونو کې یو شمېر نورو افغانانو هم پر بایسکل یو شمېر هیوادونو ته ورته اوږده سفرونه کړي، خو دا لومړی ځل دی چې ناستا د پاڅه عمر یو کس پر بایسکل سعودي عربستان ته د سفر هوډ لري

یو نر ستوري پیدا شوي وي او زما روزونکو له نرین راتلونو لاسی اخیستي و روح الله نېکيا

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**